93208 - (KENDİSİNİ BOŞAYAN) EŞİNİNİN (BAŞKA BİR KADINLA) EVLENMESİNE ENGEL OLMAK İÇİN BEŞERÎ KANUNLARI KENDİ ÇIKARI İÇİN KULLANAN KADIN

Soru

İsviçre'de yaşayan müslüman örtülü bir kadın, kocası kendisini sözlü olarak boşadıktan sonra hemen İsviçre mahkemesine başvurarak kocasından ayrılmak istedi ve nafaka olarak da her ay kocasının aldığı aylığın yarısından fazlasını almaya hak kazandı. Bilindiği gibi bu kadın, herhangi bir işte çalışmamakta ve yanında da 4 yaşındaki kızını barındırmaktadır.İsviçre kanunlarına göre bu (kocasının sözlü boşaması), boşanma (talak) sayılmamaktadır. İsviçre kanunlarına göre boşanma, her iki tarafın (karı ile kocanın) ittifakı ile veya ayrılma tarihinden itibaren iki yıl sonra geçerli olmaktadır. Bir yıldan fazla bir süre geçtikten sonra bu kadın, hak ettiğindn fazlasını almakta ve kendisini boşayan kocasını, başka bir kadınla evlenmesine engel olmak için boşanma anlaşması yapmayı da reddetmektedir.
1. Yaşadığımız ülkenin kanunları ile muhakeme olmak gerekir, gerekçesiyle İsviçre mahkemesine başvurmak ve hüküm vermesi için İslâm'ın hükümlerine başvurmamak, doğru mudur?
2. Bilindiği gibi, kız çocuğunun nafakası babasına âittir. Bir yıldan fazla bir süredir iddeti bitmiş olan boşadığı eşinin nafaka ve kalacağı yeri, (İslâm'a göre) bu kocanın mı temin etmesi gerekir? Nafakanın temin edilmesi ne zaman sona erer?
3. Kocası, kendisini bir yıldan fazla süredir boşamış olduğu halde, onun başka bir kadınla evlenmesine engel olmak için İsviçre kanunlarını kendi çıkarı için kullanan bu kadının hükmü nedir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Allah Teâlâ'nın şeriatından başka bir şeyle muhakeme olmak, asla câiz değildir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

فَلا وَرَبِّكَ لا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا [سورة النساء الآية: ٦٥]

"Hayır! Rabbine yemîn olsun ki (ey Peygamber!) Onlar kendi aralarında çıkan anlaşmazlıklarda (hayatta iken) seni, (vefatından sonra da sünnetini) hakem kılıp sonra da senin verdiğin hükme içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan ve ona tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça îmân etmiş olmazlar." (Nisa Sûresi: 65).

İbn-i Kesir -Allah ona rahmet etsin- bu âyeti tefsir ederken şöyle demiştir:

"Allah Teâlâ, her işte Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- hakem olmadıkça hiç kimsenin îmân etmeyeceğine dâir mukaddes nefs-i kerimine yemîn etmektedir.Bu sebeple onun verdiği hüküm, haktır, açık ve gizli ona boyun eğmek ve teslim olmak gerekir.Bunun içindir ki âyette şöyle buyurmuştur:

... [ثُمَّ لا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا [سورة النساء الآية: ٦٥

"Yani seni hakem kıldıkları zaman içlerinde sana itaat etsinler. Verdiğin hükümden dolayı içlerinde hiçbir sıkıntı duymasınlar ve açık-gizli her hallerinde ona boyun eğip hiçbir direnç ve mukavemet göstermeksizin, karşı koymaksızın, tartışma ve çekişme olmaksızın ona tam anlamıyla teslim olsunlar."

Nitekim Rasûlullah -sallallau aleyhi ve sellem- bir hadiste şöyle buyurmuştur:

[وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لاَ يُؤْمِنُ أَحَدكُمْ حَتَّى يَكُونَ هَوَاهُ تَبَعًا لِـمَا جِئْتُ بِهِ. [مشكاة المصابيح

"Nefsim elinde olan Allah'a yemîn olsun ki, birinizin hevâ ve arzusu, benim getirdiğim dîne tâbi olmadıkça, îmân etmiş olmazsınız."

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- de bu konuda şöyle demiştir:

"Bu, Lâ harfi ile yapılan müekked kasem (yemîn)dir. Allah -azze ve celle-'den kullarına en has

kasemi ise, Rubûbiyeti ile kasem etmesidir ki, o da Allah Teâlâ'nın, elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- için kasem etmesidir.

Allah Teâlâ, aşağıdaki şeyleri yerine getirmeyen kimseden îmânın gideceğine dâir kasem etmiştir:

Birincisi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i hakem kılmak.

حتى يحكموك

"... seni, hakem kılıp sonra da senin verdiğin hükme..."

Her kim, Allah Teâlâ ve elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'den başkasının hükmüne başvurursa (muhakeme olmak isterse), o mü'min değildir. Ya dînden çıkaran küfür işleyerek kâfir olmuştur, ya da dînden çıkarmayan ameli küfür işlemiştir.

İkincisi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in verdiği hükmü gönül hoşnutluğu ile kabul etmek, verdiği hükümden dolayı içlerinde hiçbir sıkıntı duymamak, aksine onu kabul etmek ve Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in verdiği hükmü gönül hoşnutluğu ile karşılamak.

Üçüncüsü:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e tam bir anlamıyla teslim olmak.Allah Teâlâ, âyette "teslim" kelimesini bu kelimenin masdarıyla pekiştirmiştir. Yani tam teslimiyetle demektir.

O halde ey müslüman kardeş!

Senden îmânın gitmesinden şiddetle sakınmalısın!"

(Bkz: Muhammed b. Salih el-Useymîn'in; Vâsıtiyye Akidesi Şerhi; s: 181-182).

Bu bacımıza düşen görev; ki sorudan anlaşıldığına göre kendisinde pek çok hayır vardır. Bunun da

alâmeti hicâbına bağlı kalmasıdır. Bacımızın, kendisi ile kocası arasındaki meselede, Allah -azze ve celle-'nin hükmü ile hüküm verecek birisine başvurması gerekir. Nitekim daha önce kendileri gibi batı ülkelerinde yaşayan müslümanların ne yapmaları gerektiğini, (4044) nolu sorunun cevabında açıklamıştık. Bu sorunun cevabına dönerse, -İnşaallah- orada yeterli cevabı bulacaktır.

Bizler, kocanın tekrar eşine dönmesi için, karı ile koca arasını düzeltmek ve ikisini birbirine yakınlaştırmak için daha fazla gayret gösterilmesini ve çaba harcanmasını tavsiye ederiz. Çünkü bunda kızlarının menfaati vardır.

Soruda geçen meselelere gelince, onlara şöyle cevap verebiliriz:

Birincisi:

Talak (boşama); kocanın boşama lafzını telaffuz etmesiyle vuku bulur.Allah Teâlâ'nın indirdiği hükümlerle hükmetmeyen birisinin hükmüne başvurmayı bir tarafa bırakın, bir dînî hâkimin hükmüne bile gerek yoktur.

İkincisi:

Allah Teâlâ'nın helal kıldığı şey olan kocanın evlenmesine engel olmak için beşerî kanunlara başvurmak, aslâ câiz değildir.Bu, kocanın hakkına tecavüzdür ve ona yapılan bir zulümdür. Bu sebeple bu bacımızın Allah Teâlâ'dan korkması gerekir. Bilmelidir ki zulüm, kıyâmet günü sahibi için zulmetin sebeplerindendir ve sahibinin başına çok çetin azabı getirir.

Üçüncüsü:

Boşanmış kadına, iddet süresi dolduktan sonra ne nafaka verilir, ne de oturacağı ev temin edilir.

İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Süknâ (oturacağı ev) ve nafaka, ancak kocanın rec'at edebileceği (tekrar dönebileceği) kadını için gerekir." "el-Muğnî"; c: 7, s: 145).

Dördüncüsü:

Kadının, kocası üzerinde nafaka ve süknâ hakkı olmadığı bilinirse, İsviçre kanunlarına göre kocasından gönül rızâsı olmadan almış olduğu mal, haramdır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ [سورة النساء الآية: ٢٩

"Ey îmân edenler! Karşılıklı rızâya dayanan ticaret olması dışında, mallarınızı aranızda haksız yere (meşrû olmayan yollarla) yemeyin. (Allah'ın haram kıldıklarını işleyerek) birbirinizi öldürmeyin. Şüphesiz Allah size çok merhametlidir." (Nisâ Sûresi: 29).

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

[كُلُّ الْـمُسْلِمِ عَلَى الْـمُسْلِمِ حَرَامٌ: دَمُهُ وَمَالُهُ وَعِرْضُهُ. [رواه مسلم

"Müslümanın her şeyi; kanı (canı), malı ve ırzı (namusu), müslümana haramdır." (Müslim).

Buna göre bu kadının, boşanmış olduğu kocasından aldığı malı geri vermesi ve onunla helalleşmesi gerekir.

Beşincisi:

Kızın yetiştirilmesi ve büyütülmesi, güvenilir müslüman olduğu ve evlenmediği sürece yedi yaşına kadar annesinin hakkıdır.

İmam İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Karı ile koca birbirinden ayrılır ve ikisinden de bir erkek veya deli çocukları olursa, insanlar içerisinde erkek olsun, kız olsun, çocuğu kefâletine almaya, -şartları tamamlandığı takdirde- en çok annesi hak sahibidir. Bu, Yahya el-Ensârî, Zührî, Sevrî, Mâlik, Şâfiî, Ebu Sevr, İshak, Re'y sahiplerinin (Hanefîlerin) görüşüdür. Bu konuda aykırı görüşte olan birisini bilmiyoruz." "el-Muğnî"; c: 8, s: 190).

Altıncısı:

Kızın nafakası, annesinin kefâletinde olsa bile, dînen babasının üzerinedir.

Nitekim Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Utbe'nin kızı Hind, Rasûlullah -sallallau aleyhi ve sellem-'e gelerek şöyle demiştir:

يَا رَسُولَ اللهِ! إِنَّ أَبَا سُفْيَانَ رَجُلٌ شَحِيحٌ، وَلَيْسَ يُعْطِينِي مَا يَكْفِينِي وَوَلَدِي إِلَّا مَا أَخَذْتُ مِنْهُ وَهُوَ لَا يَعْلَمُ، فَقَالَ: خُذِي مَا يَكْفِيكِ وَوَلَدَكِ بِالْمَعْرُوفِ. [رواه البخاري ومسلم]

"Ey Allah'ın elçisi! Ebu Süfyan cimri bir adamdır. Bana ve çocuğuma yetecek kadar nafaka vermiyor. Onun haberi yokken (ondan habersiz) onun malından bir şey (ihtiyacımız kadar nafaka) alsam (helal midir)? diye sordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Dînin emrettiği, sana ve çocuğuna yetecek kadarını alabilirsin." (Müslim).

Bu hadiste, evlatların nafakasının babalarının üzerine farz olduğunu ve nafakanın "yetecek kadar" olmakla takdir edildiğini göstermektedir. Kadının kendisine ve çocuğuna yetecek kadarından fazlasını alma hakkı yoktur.

Yine de en iyisini Allah Teâlâ bilir.